ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

Lausunto
10.8.2026
Julkinen

Äänekosken kaupungin lausunto

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Äänekosken kaupunki suhtautuu kriittisesti esitykseen, jonka mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuuden vuoden 2027 indeksitarkistuksen vaikutusta rajoitettaisiin 2,8 prosenttiyksiköllä. Esitys vähentäisi kuntien valtionosuuksia yhteensä noin 93 miljoonalla eurolla vuodesta 2027 lähtien.

Kaupunki katsoo, että indeksitarkistusten tulee täysimääräisesti toteuttaa tarkoitustaan kuntien rahoituksen reaaliarvon turvaamisessa. Indeksikorotuksen osittainen poistaminen siirtää kustannustason nousun kuntien kannettavaksi ja heikentää kuntien mahdollisuuksia järjestää lakisääteiset palvelut laadukkaasti ja yhdenvertaisesti.

Äänekosken kaupunki pitää ongelmallisena sitä, että kuntatalouden rahoitusasemaa heikennetään tilanteessa, jossa kunnille on viime vuosina siirretty uusia tehtäviä ja vastuita. Erityisesti vastuukuntien näkökulmasta muutos on haasteellinen. Äänekosken kaupunki toimii Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen vastuukuntana ja vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä koko 13 kunnan muodostamalla työllisyysalueella. Työllisyysalueuudistuksen rahoitusmekanismiin liittyy edelleen kuntien näkökulmasta epävarmuutta ja kustannusten ennakoitavuuteen liittyviä haasteita. Tämän vuoksi valtionosuuksien reaaliarvon säilyttäminen on vastuukunnille erityisen tärkeää.

Äänekosken kaupunki katsoo, että valtionosuusratkaisujen yhteydessä tulee arvioida niiden yhteisvaikutukset TE-palvelu-uudistuksen rahoitusmallin kanssa. Kuntien tosiasialliset mahdollisuudet vastata niille säädetyistä tehtävistä eivät saa heikentyä valtion rahoituspäätösten seurauksena.

Kaupunki pitää myönteisenä sitä, ettei vuonna 2026 käyttöön otettua 75 miljoonan euron vähennystä kohdisteta kuntiin, joiden peruspalvelujen valtionosuus on nolla tai negatiivinen. Tästä huolimatta valtionosuuksiin kohdistuvien pysyvien vähennysten jatkaminen heikentää kuntien taloudellisia

toimintaedellytyksiä sekä lisää epävarmuutta kuntataloudessa.

Äänekosken kaupunki korostaa perustuslain mukaista rahoitusperiaatetta, jonka mukaan kunnille säädettyjen tehtävien hoitamiseen on osoitettava riittävä rahoitus. Kuntien tehtävien lisääntyessä niiden rahoitusta ei tule samanaikaisesti heikentää.

Yhteenveto

Äänekosken kaupunki:

1. vastustaa kunnan peruspalvelujen valtionosuuden vuoden 2027 indeksitarkistuksen leikkaamista;

2. katsoo, että indeksitarkistukset tulee toteuttaa täysimääräisesti kuntien rahoituksen reaaliarvon turvaamiseksi;

3. korostaa perustuslain mukaisen rahoitusperiaatteen toteutumista;

4. pitää erityisen ongelmallisena valtionosuuksien heikentämistä tilanteessa, jossa kunnille on siirretty uusia tehtäviä TE-palvelu-uudistuksen yhteydessä;

5. katsoo, että vastuukuntien asema ja työllisyysalueiden rahoitusmallin toimivuus tulee arvioida osana valtionosuusjärjestelmän muutoksia; sekä

6. esittää, että kunnan peruspalvelujen valtionosuuden vuoden 2027 indeksitarkistus toteutetaan täysimääräisenä eikä esitysluonnoksessa ehdotettua 93 miljoonan euron pysyvää vähennystä toteuteta.